

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7CdoPr/7/2024
Identifikačné číslo spisu:	5918200630
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5918200630.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Valentovej a členov senátu JUDr. Petra Brňáka a JUDr. Ľubora Šeba v spore žalobcu Ing. F. X., I. L., O. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Andrejom Garom, Bratislava, Štefánikova 14, proti žalovanej Prima banka Slovensko a.s., Žilina, Hodžova 11, IČO: 31575951, zastúpenej splnomocnenkyňou SEDLAČKO & PARTNERS s.r.o., Bratislava, Štefánikova 8, o zaplatenie 10.530 eur s príslušenstvom, v súčasnosti vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13Cpr/1/2024 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. RK-2Cpr/2/2023 a na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 2Cpr/2/2023), o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. novembra 2023 sp. zn. 8CoPr/5/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Ružomberok - v súčasnosti Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinstančný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 25. mája 2023, č. k. 2Cpr/2/2023-468 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10.530 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 10.530 eur od 30. júla 2016 do zaplatenia (výrok I.) a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 87,24% (výrok II.). Zároveň priznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100% (výrok III.).

1.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie okrem iného poukázal na to, že na odvolanie žalovanej Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 23. januára 2020 sp. zn. 9CoPr/4/2019 v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie z 19. februára 2019, č. k. 10Cpr/6/2018-329 potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, na základe ktorého Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 24. augusta 2022 sp. zn. 7Cdo/128/2020 rozsudok odvolacieho

súdi zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd na podklade zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu uznesením z 26. januára 2023, č. k. 9CoPr/5/2022-447 zrušil uvedený rozsudok súdu prvej inštancie, a to v rozsahu nároku priznaného vo výroku I. a na neho nadväzujúceho výroku III. o náhradovej povinnosti. Vo zvyšnej odvolaní nedotknutej časti rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

1.2. Prvoinštančný súd konštatoval, že rozhodnutie predstavenstva o priznaní a vyplatení bonusu nie je v rozpore so zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov [ďalej len „zákon o bankách“ (§ 23a a nasl.)], v zmysle ktorého mzda vedúceho zamestnanca banky sa môže kumulatívne skladať zo základnej zložky mzdy, ktorá je zaručenou pevnou zložkou celkovej odmeny a z pohyblivej zložky odmeny. Na pohyblivú zložku odmeny vznikne vedúcemu zamestnancovi nárok po splnení definovaných výkonnostných podmienok, pričom však výška tejto zložky nemôže byť vopred garantovaná. Mimoriadny výkonnostný bonus nemožno považovať za súčasť základnej zložky mzdy, nemal ani atribúty negarantovanej pohyblivej zložky mzdy. V danom prípade ide o motivačnú zložku odmeny, ktorej výška závisí od plnenia dosahovaných výsledkov dlhodobej obchodnej stratégie a záujmov banky v zmysle § 23b ods. 1 písm. c) zákona o bankách. Až rozhodnutím predstavenstva ako štatutárneho orgánu zamestnávateľa sa tento nárok žalobcu stal právne nárokovateľný. Pokiaľ žalovaná poukazovala na to, že predstavenstvo konalo v hrubom konflikte záujmov vzhľadom na expresné priznanie mimoriadnych výkonnostných bonusov a ich priznanie za prácu pre iného, súd uvádza, že štatutárnym orgánom, ktorý koná v mene banky navonok aj do vnútra spoločnosti je predstavenstvo banky, ktoré nesie plnú zodpovednosť za to aby jej konanie bolo v súlade s príslušnými zákonmi (napr. zákon o bankách) a internými predpismi (napr. Politika odmeňovania), v opačnom prípade je zodpovedné za ich porušenie. Súd opätovne zdôrazňuje, že žalovaná žiadnym dôkazom či už svedeckým alebo listinným nepreukázala, že žalobca mal akýkoľvek vplyv na rozhodnutia predstavenstva banky a že pri priznanom výkonnostnom bonuse nemohol byť dobromyseľný. Tvrdenie, že žalobca mal resp. musel mať riadnu vedomosť o tom, že štatutárny orgán žalovanej v rozpore s internými pravidlami odmeňuje kľúčových zamestnancov nebolo zo strany žalovanej dokázané. K zavŕšeniu predajnej transakcie došlo dňa 29. júla 2016, a teda deň nasledujúci mala žalovaná vyplatiť žalobcovi priznaný výkonnostný bonus v časti predstavujúcej 60% z celkovej sumy teda 10.300 eur. Preto súd prvej inštancie považoval žalobu žalobcu za dôvodnú, čo do základu aj výšky a z tohto dôvodu jej v tejto časti vyhovel.

1.3. V intenciách uvedeného tiež zdôraznil, že právny predchodca žalovanej určil podmienky poskytovania pohyblivej zložky celkovej odmeny v oznámení o priznaní mimoriadneho výkonnostného bonusu žalobcovi zo dňa 28. júla 2016, keď predstavenstvo právneho predchodcu žalovanej dňa 28. júla 2016 rozhodlo o mimoriadnej výkonnostnej odmene pre žalobcu ako pohyblivej zložke odmeny, pričom pohyblivá zložka celkovej odmeny nepresiahla zaručenú pevnú zložku celkovej odmeny. Rozhodnutie zamestnávateľa o priznaní mimoriadnej odmeny ako pohyblivej zložky odmeny nebolo potom v rozpore so zákonom o bankách ani v rozpore s internými predpismi právneho predchodcu žalovanej a na pohyblivú zložku odmeny vznikol žalobcovi nárok po splnení definovaných výkonnostných podmienok v súlade s rozhodnutím predstavenstva č. 110/2016 z 28. júla 2016.

1.4. Mal za to, že nakoľko žalovaná nevyplatila priznaný výkonnostný bonus v lehote jeho splatnosti, teda dňom nasledujúcim po zavŕšení predajnej transakcie, ku ktorému došlo dňa 29. júla 2016, dostala sa tým do omeškania a preto súd priznal žalobcovi aj úrok z omeškania z dlžnej sumy 10.530 eur odo dňa 30. júla 2016 do zaplatenia a to vo výške 5% v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“) a § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v spojení s § 1 ods. 4 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZP“ alebo „Zákonník práce“), ktorý upravuje subsidiaritu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka pre prípad, že Zákonník práce v prvej časti neustanovuje inak.

1.5. V súvislosti s rozhodovaním o náhradovej povinnosti vo vzťahu k priznanému nároku na výkonnostný bonus prvoinštančný súd uviedol, že úspech žalobcu bol vo veci čiastočný, keďže v časti výroku II., ktorým súd prvej inštancie žalobu o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 3% zo sumy 10.530 eur od 30. júla 2016 do zaplatenia zamietol rozsudkom z 19. februára 2019 sp. zn. 10Cpr/6/2018, sa rozsudok odvolacieho súdu z 26. januára 2023 nedotýka, a teda v tejto časti odvolací súd rozsudkom z 23. januára 2020, č. k. 9CoPr/4/2019-373, právoplatným dňa 18. februára 2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, náhradu trov pomerne rozdelil [žalovaná suma 10.530 eur + 8%

úrok z omeškania, ku dňu vyhlásenia rozsudku dňa 19. februára 2019 predstavuje 2.157,92 eura, priznaná suma 10.530 eur + 5% úrok z omeškania ku dňu vyhlásenia rozsudku 1.348,70 eura, t. j. pomer úspechu žalobcu 93,62% k úspechu žalovaného 6,38%, úspech žalobcu je 87,24% (93,62-6,38)].

2. Na odvolanie žalovanej odvolací súd rozsudkom z 30. novembra 2023, sp. zn. 8CoPr/5/2023, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., II. v zmysle § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) potvrdil (výrok I.) a vo výroku III. ho ponechal nedotknutý (výrok II.). O trovách predmetného konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% (výrok III.).

2.1. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením odvolacej argumentácie žalovanej konštatoval, že súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal potrebné dokazovanie a následne dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, a preto sa v tomto smere odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, naplňujúcimi atribúty § 220 ods. 2 CSP, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP).

2.2. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie v podstatnom uviedol, že v prípade vyplatenia mimoriadneho výkonnostného bonusu ide o variabilnú a nenárokovateľnú zložku mzdy, na ktorú žalobcovi ako zamestnancovi vznikol nárok na základe osobitného rozhodnutia zamestnávateľa o jej priznaní za prácu, ktorú vykonával podľa jeho pokynov a na jeho žiadosť, a to aj decembri 2015. Hoci žalobca bol vedúcim zamestnancom, podliehal riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu spoločnosti, ktorý bol oprávnený podľa § 9 ods. 1 Zákonníka práce v pracovno-právnych vzťahoch robiť právne úkony za zamestnávateľa. Týmto štatutárnym orgánom zamestnávateľa bolo predstavenstvo (§ 191 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka). Spôsob, akým je štatutárny orgán oprávnený konať v mene spoločnosti vyplýva zo zákona, ako aj zo zakladajúceho dokumentu spoločnosti a je zapísaný v obchodnom registri. Ak by aj takýto spôsob konania nebol pri právnych úkonoch v pracovno-právnych vzťahoch naplnený, voči zamestnancovi vyvoláva právne účinky. Pokiaľ bol aj výkonnostný bonus nenárokovateľnou zložkou mzdy, rozhodnutím štatutárneho orgánu zamestnávateľa o jeho vyplatení z 28. júla 2016 vznikol žalobcovi ako zamestnancovi nárok na jeho výplatu. Pokiaľ by predstavenstvo pri priznaní tohto nároku nepostupovalo v súlade s internými predpismi spoločnosti, prípadne nebol vyžiadaný súhlas dozornej rady, táto skutočnosť môže vyvolať zodpovednostné vzťahy medzi členmi štatutárneho orgánu a samotnou spoločnosťou. Zamestnávateľa voči zamestnancovi takýto akt predstavenstva ako štatutárneho orgánu konajúceho v pracovno-právnych vzťahoch zaväzuje. Žalovaná pritom neprodukovala v konaní také dôkazy, z ktorých by súd mohol vyvodiť záver, že štatutárny orgán prekročil právnym úkonom v pracovno-právnych vzťahoch svoje oprávnenie a zamestnanec o tom vedel alebo musel vedieť. Žalobca nebol členom štatutárneho orgánu spoločnosti a nepodieľal sa na schvaľovaní odmeny. Odvolací súd tiež nezistil skutočnosti, pre ktoré by bolo dôvodné uplatnený nárok nepriznať pre rozpor s dobrými mravmi, resp. že tento nebol hodnotený v súvislosti s atribútom tzv. zlatých padákov, resp. v kontexte zachovania elementárnej spravodlivosti, keďže nevzhladol nič nespravodlivé v tom, keď zamestnanci boli vyzvaní zamestnávateľom k zvýšenému pracovnému úsiliu, resp. zotrvaní na svojich pracovných pozíciách v období, keď spoločnosť mala prejsť do vlastníctva nového akcionára a je zrejmé, že celý proces vyžadoval zvýšené úsilie zo strany všetkých zamestnancov, najmä však riadiacich pracovníkov, a práve tí, vedomí si toho, že nový akcionár ich miesto obsadí novými osobami, nemuseli zotrvať na svojich pracovných pozíciách a pripraviť celý prevod na nového akcionára. Navyše civilné sporové konanie je založené na zásade kontradiktórnosti a koncentrácie konania, pričom skutočnosti, ktoré v odvolaní v týchto súvislostiach žalovaná uviedla, sú len v rovine tvrdení bez toho, aby predložila o týchto skutočnostiach do času koncentrácie konania relevantné dôkazy. Pritom ani z obsahu spisu nevyplývajú žiadne skutočnosti, pre ktoré by bolo dôvodné prijať záver, že uplatňovaný nárok je v rozpore s dobrými mravmi.

2.3. V tejto súvislosti tiež poukázal na to, že neobstoí ani argumentácia žalovanej, že nešlo o výkon práce pre zamestnávateľa, ale o výkon práce v prospech pôvodného akcionára spoločnosti Sberbank Europe, pretože je nepochybné, že žalobca vykonával činnosť na základe rozhodnutia a pokynov predstavenstva zamestnávateľa a ako štatutárneho orgánu. O priznaní odmeny zároveň rozhodol ten istý

štátutárny orgán (nie iné spoločnosti). Pokiaľ žalovaná namietala rozpor priznaného nároku so zákonom o bankách, je možné súhlasiť len s jej tvrdením, že mimoriadny výkonnostný bonus, ktorého zaplata sa domáha žalobca, nemožno považovať za súčasť základnej zložky mzdy, ale nemožno súhlasiť s ďalším jej tvrdením, že nemal atribúty negarantovanej pohyblivej zložky odmeny. Nepochybne v danom prípade išlo o motivačnú pohyblivú zložku, ktorej výška nebola garantovaná a bola závislá na splnení stanovených cieľov a rozhodnutí štatutárneho orgánu. Až rozhodnutím predstavenstva sa tento nárok stal právne nárokovateľný.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovala z § 420 písm. f) CSP, ako i z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, žiadajúc, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z 25. mája 2023, č. k. 2Cpr/2/2023-468, zmení, žalobu zamietne a prizná žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, trov odvolacieho konania a trov dovolacieho konania.

3.1. Po stručnej rekapitulácii skutkových a právnych okolností posudzovaného prípadu, žalovaná namietala porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) v súvislosti s nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré podľa dovolateľky neobsahuje vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci a nespĺňa tak ani základné predpoklady súdnej justifikácie. Poukázala na to, že odvolací súd len nekriticky prevzal závery súdu prvej inštancie bez toho, aby sa riadne zaoberal odvolacou argumentáciou žalovanej ohľadom rozporu priznaného mimoriadneho výkonnostného bonusu s kogentnou právnou úpravou odmeňovania bankových zamestnancov v zmysle zákona o bankách.

3.2. Nesprávne právne posúdenie v zmysle dovolacieho dôvodu § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalovaná videla pri riešení otázky: „Možno zamestnancovi banky podľa § 23a ods. 1 ZoB v znení účinnom do 29.12.2020 priznať nárok na pohyblivú zložku odmeny, ktorú kogentná právna úprava v § 23b ods. 1 ZoB v znení účinnom do 29.12.2020 nepripúšťa?“. Podľa dovolateľky mal odvolací súd správne vyššie uvedenú právnu otázku posúdiť tak, že zamestnancovi banky nemožno podľa § 23a ods. 1 zákona o bankách v znení účinnom do 29. decembra 2020 priznať nárok na pohyblivú zložku odmeny, ktorú kogentná právna úprava v § 23b ods. 1 zákona o bankách v znení účinnom do 29. decembra 2020 nepripúšťa. Poukázala tiež na to, že povinnosťou zamestnávateľa je platiť zamestnancovi, t. j. žalobcovi mzdu za prácu, ktorú preňho vykonal (§ 118 ods. 1 ZP). Mimoriadny výkonnostný bonus tak ani nemôže predstavovať pohyblivú zložku mzdy. Navyše, program MVB bol vypracovaný ako satisfakcia za zotrvanie v zamestnaní. Takýto bonus nie je ani jednou z prípustných foriem pohyblivej zložky mzdy podľa zákona o bankách. Na tom nič nemení ani fakt, že následne bol MVB účelovo prezentovaný ako odmena za mimoriadne úsilie zamestnancov v procese predaja akcií Sberbank Europe. Napokon aj samotné individuálne hodnotenie výkonnosti konkrétneho zamestnanca v tomto procese mal podľa následného listu predstavenstva Sberbank Slovensko, a.s. z 28. júla 2016, od ktorého súdy odvodzujú nárok žalobcu, vykonať „Management Board Skupiny Sberbank“. Preto nešlo o orgán Sberbank Slovensko, a.s., ale o orgán jedného z akcionárov, ktorý predával svoje akcie. Tým je zdôraznená skutočnosť, že práca bola vykonávaná v prospech akcionára, a nie v prospech zamestnávateľa žalobcu, resp. právneho predchodcu žalovanej.

3.3. Nesprávne právne posúdenie v zmysle dovolacieho dôvodu § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľka videla aj pri riešení: „Zaväzujú zamestnávateľa voči zamestnancovi úkony jeho štatutárneho orgánu, ktorými prekročil svoje oprávnenie, ak zamestnávateľ preukáže, že zamestnanec mal poznať interné predpisy zamestnávateľa, ktoré upravovali konkrétne kompetencie štatutárneho orgánu a teda musel vedieť o prekročení oprávnení štatutárneho orgánu zamestnávateľa?“. Žalovaná uviedla, že odvolací súd mal správne uvedenú právnu otázku posúdiť tak, že zamestnávateľa nezaväzujú voči zamestnancovi úkony jeho štatutárneho orgánu, ktorými prekročil svoje oprávnenie, ak zamestnávateľ preukáže, že zamestnanec mal poznať interné predpisy zamestnávateľa, ktoré upravovali konkrétne kompetencie štatutárneho orgánu, a teda musel vedieť o prekročení oprávnenia štatutárneho orgánu zamestnávateľa. Žalovaná v tejto súvislosti zdôrazňovala, že žalobca bol v zmysle pracovnej zmluvy povinný vykonávať svoje práva a povinnosti v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky (časť „práva a povinnosti zmluvných strán“ písm. c)) a zodpovedal za vypracovanie a schválenie organizácie a systému riadenia banky podľa stanov zamestnávateľa (časť „práva a povinnosti zmluvných strán“ písm. d)), preto

poskytovanie mimoriadnych odmien vybraným zamestnancom Sberbank Slovensko, a.s., medzi ktorých patrí aj žalobca bolo upravené v interných predpisoch, ktoré žalobca mal poznať. Iba ak by bol radovým zamestnancom, mohol by byť dobromyseľný vo vzťahu k neznalosti interných procesov na úrovni vedenia banky. Podľa názoru dovolateľky priznanie nároku na výplatu mimoriadneho výkonnostného bonusu listom predstavenstva z 28. júla 2016 jednoznačne odporuje stanoveným interným postupom. Navyše, priznaný bonus nezodpovedal ani schválenej schéme programu MVB, ktorá bola prezentovaná žalobcovi v decembri 2015. Ako dlhoročnému a skúsenému vedúcemu zamestnancovi banky (ktorý uviedol vo výpovedi, že rovnakým procesom už v minulosti prešiel pri predaji VOLKSBANK Slovensko, a.s.) mu expresné priznanie mimoriadneho výkonnostného bonusu (menej ako 24 hodín pred predajom akcií), muselo naznačovať, že motívom tohto programu bolo zabezpečiť okruhu vysokopostavených manažérov žalovaného mimoriadny jednorazový príjem (tzv. zlaté padáky), keďže bolo možné očakávať skončenie ich pracovných pomerov a funkcií.

4. Žalobca sa vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej nestotožnil s jej dovolacími námietkami a navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je sčasti prípustné vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, avšak nie je dôvodné.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

6. Dovolateľka porušenie práva na spravodlivý proces videla v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku s tým, že odvolací súd sa opakovane kvalifikovaným spôsobom nevysporiadal s jej podstatnou odvolacou námietkou, že žalobcovi priznaný mimoriadny výkonnostný bonus je v rozpore s kogentnou právnou úpravou odmeňovania bankových zamestnancov podľa zákona o bankách.

7. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. Podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetlenie, objasnenie a „obhájenie“ toho, ako súd procesne postupoval (vrátane toho, ako rozhodol), a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené. Rozhodnutie je vyvrcholením procesného postupu súdu a samotné súdne rozhodnutie je najdôležitejším procesným úkonom súdu. Rozhodnutie odvolacieho súdu a jeho odôvodnenie je spôsobilým predmetom dovolacieho prieskumu pri tvrdenom porušení práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (II. ÚS 120/2020).

10. Dovolací súd súčasne pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

11. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozhodnutí nižších inštancií je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Súdy v základnom konaní sa dostatočným spôsobom vysporiadali s námietkami žalovanej. V napadnutom rozsudku odvolací súd podrobne uviedol z akých dôvodov rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, vyjadril sa k podstatným odvolacím námietkam žalovanej. Súd prvej inštancie vo vzťahu k namietanému rozporu mimoriadneho výkonnostného bonusu so zákonom uzavrel, že rozhodnutie predstavenstva o priznaní a vyplatení bonusu nie je v rozpore s verejnoprávnym predpisom - zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách (§ 23a a nasl.), v zmysle ktorého mzda vedúceho zamestnanca banky sa môže kumulatívne skladať zo základnej zložky mzdy, ktorá je zaručenou pevnou zložkou celkovej odmeny a z pohyblivej zložky odmeny. Na pohyblivú zložku odmeny vznikne vedúcemu zamestnancovi nárok po splnení definovaných výkonnostných podmienok, pričom však výška tejto zložky nemôže byť vopred garantovaná. Mimoriadny výkonnostný bonus nemožno považovať za súčasť základnej zložky mzdy, nemal ani atribúty negarantovanej pohyblivej zložky mzdy. V danom prípade ide o motivačnú zložku odmeny, ktorej výška závisí od plnenia dosahovaných výsledkov dlhodobej obchodnej stratégie a záujmov banky (§ 23b ods. 1 písm. c) zákona o bankách). Až rozhodnutím predstavenstva ako štatutárneho orgánu zamestnávateľa sa tento nárok žalobcu stal právne nárokovateľný. Pokiaľ žalovaná poukazovala na to, že predstavenstvo konalo v hrubom konflikte záujmov vzhľadom na expresné priznanie mimoriadnych výkonnostných bonusov a ich priznanie za prácu pre iného, súd uvádza, že štatutárnym orgánom, ktorý koná v mene banky navonok aj do vnútra spoločnosti je predstavenstvo banky, ktoré nesie plnú zodpovednosť za to aby jej konanie bolo v súlade s príslušnými zákonmi (napr. zákon o bankách) a internými predpismi (napr. Politika odmeňovania), v opačnom prípade je zodpovedné za ich porušenie. Žalovaná žiadnym dôkazom či už svedecky alebo listinou nepreukázala, že žalobca mal akýkoľvek vplyv na rozhodnutia predstavenstva banky a že pri priznanom výkonnostnom bonuse nemohol byť dobromyseľný. Tvrdenie, že žalobca mal resp. musel mať riadnu vedomosť o tom, že štatutárny orgán žalovanej v rozpore s internými pravidlami odmeňuje kľúčových zamestnancov nebolo zo strany žalovanej dokázané. Odvolací súd potvrdzujúc rozhodnutie súdu prvej inštancie k tejto otázke doplnil, že mimoriadny výkonnostný bonus v plnej miere korešponduje s povahou pohyblivej zložky odmeny viažucej sa motivačnú zložku odmeny, ktorá závisí od ohodnotenia výkonnosti dotknutého vedúceho zamestnanca (§ 23b ods. 1 písm. a) zákona o bankách v rozhodnom znení).

12. Dovolací súd zároveň poukazuje na to, že odôvodnenie rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Za vadu zmätočnosti nemožno považovať to,

že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

13. Za procesnú vadu konania uvedenú v § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

14. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že odvolací súd (prípadne súd prvej inštancie) nesprávnym procesným postupom mu znemožnili uskutočňovať jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

15. Žalovaná prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

16. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

17. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad 1Cdo/126/2017, 1Cdo/206/2017, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 3Cdo/132/2017, 4Cdo/14/2017, 4Cdo/207/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/78/2017, 8Cdo/221/2017)

18. Dovolateľka namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu v spore záviselo od vyriešenia dvoch právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte neboli vyriešené (bod 3.2. a 3.3. tohto rozsudku). Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP považoval za podstatné to, či nastolené právne otázky boli alebo neboli v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešené. Dospel k záveru, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu a ani v čase podania dovolania tieto právne otázky neboli v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešené, ale v čase rozhodovania odvolacieho súdu o dovolaní v tomto spore už existovali rozhodnutia v druhovo totožných veciach, v ktorých sa dovolací súd položenými právnymi otázkami zaoberal (rozsudok z 25. októbra 2023 sp. zn. 1Cdo/103/2021, rozsudok z 29. novembra 2023 sp. zn. 6Cdo/34/2021, rozsudok z 29. novembra 2023 sp. zn. 6Cdo/139/2022, rozsudok z 27. marca 2024 sp. zn. 5CdoPr/5/2023). Prípustnosť dovolania preto dovolací súd posúdil podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a skúmal, či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

19. Vo vzťahu k položeným otázkam žalovanou: (i) „Možno zamestnancovi banky podľa § 23a ods. 1 ZoB v znení účinnom do 29.12.2020 priznať nárok na pohyblivú zložku odmeny?“, (ii) „Zaväzujú zamestnávateľa voči zamestnancovi úkony jeho štatutárneho orgánu, ktorými prekročil svoje oprávnenie?“ najvyšší súd zotrváva na argumentácii vyslovenej vo vyššie označených rozhodnutiach, z ktorých rozhodnutí zhodne vyplýva, že aj keď zákon o bankách obsahuje ustanovenia o zásadách odmeňovania niektorých osôb, vrátane niektorých vedúcich zamestnancov, ide o pravidlá určené bankám v rámci regulácie fungovania bánk, nie o pravidlá priamo sa vzťahujúce na pracovnoprávny vzťah medzi bankou a jej zamestnancami. Súd prvej inštancie vyjadril názor (s ktorým sa odvolací súd

stotožnil), že banka v rámci zásad odmeňovania osôb stanovených podľa § 23a ods. 1 zákona o bankách môže okrem zaručenej pevnej zložky celkovej odmeny poskytovať aj pohyblivú zložku celkovej odmeny podľa § 23a ods. 2 zákona o bankách, ktorá nemusí byť priamo dohodnutá v pracovnej zmluve. Zákon o bankách v tom čase priznanie pohyblivej zložky odmeny, závislej od hodnotenia výkonnosti zamestnanca, umožňoval. Nešlo teda o plnenie, ktoré by bolo (čo do podstaty nároku) v rozpore s týmto ustanovením. Právny úkon vykonaný štatutárnym orgánom banky ako zamestnávateľa v pracovnoprávných vzťahoch vo forme priznania mimoriadnej odmeny zamestnancovi, aj keby bol v rozpore s niektorými povinnosťami banky ustanovenými zákonom o bankách, banku ako zamestnávateľa vo vzťahu k príslušnému zamestnancovi zaväzuje. Aj keby bol takýto právny úkon pre rozpor s právnymi predpismi neplatný (pričom v tomto spore nešlo o taký prípad), zamestnancovi nemôže byť na ujmu neplatnosť, ktorú sám nespôsobil (§ 17 ods. 3 Zákonníka práce).

20. Dovolací súd je rovnako názoru, že interné predpisy banky o odmeňovaní zamestnancov, hoci formálne zaväzujú všetkých zamestnancov, ktorí s nimi boli oboznámení, ukladajú povinnosti osobám, ktoré v mene banky rozhodujú o odmeňovaní zamestnancov, a nie zamestnancom, ktorí sú prijímateľmi takéhoto odmeňovania. Svedčí o tom aj bod 6.1. internej smernice Sberbank pod názvom „Politika odmeňovania“, podľa ktorého celkové pohyblivé odmeňovanie hodnotí osoba zodpovedná za odmeňovací systém a táto osoba aj zodpovedá za prípravu rozhodnutí ohľadom pohyblivej zložky odmeny, prijímaných predstavenstvom. Aj keby bol žalobca ako zamestnanec oboznámený s Politikou odmeňovania Sberbank, v pozícii zamestnanca - prijímateľa odmeny nebol povinný skúmať, či mu táto odmena bola priznaná v správnej výške a správnym interným procesným postupom.

21. Podľa § 9 ods. 1 Zákonníka práce v pracovnoprávných vzťahoch robí právne úkony za zamestnávateľa, ktorý je právnická osoba, štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu (okrem toho aj vedúci zamestnanci alebo poverení zamestnanci). I v preskúmvanej veci bolo rozhodnutie (oznámenie) o priznaní mimoriadneho výkonnostného bonusu podpísané predsedom predstavenstva a jednou členkou predstavenstva zamestnávateľa, čo bolo nielen v súlade s ustanovením § 9 ods. 1 Zákonníka práce (a analogicky aj s právnym názorom o právnych úkonoch konateľov, ak ich je viac, ako ho vyslovil dovolací súd v rozsudku z 25. novembra 1998 sp. zn. 4Cdo/118/98, publikovanom ako judikát R 85/2001), ale aj v súlade s vtedy v obchodnom registri zapísaným spôsobom konania v mene spoločnosti Sberbank Slovensko, a.s. (vyžadovali sa podpisy dvoch členov predstavenstva, pričom predseda predstavenstva nesporne je jedným z členov predstavenstva).

22. Právne úkony štatutárnych orgánov alebo členov štatutárnych orgánov podľa § 10 ods. 1 Zákonníka práce zamestnávateľa zaväzujú v zásade bez ohľadu na to, či pri nich bol alebo nebol dodržaný postup stanovený internými predpismi. Takéto úkony by zamestnávateľa nezaväzovali jedine v prípade, ak by zamestnanec vedel alebo musel vedieť, že štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu prekročil svoje oprávnenie (§ 10 ods. 2 Zákonníka práce). V tomto konaní nebolo preukázané prekročenie oprávnení štatutárneho orgánu (pozri odôvodnenie prvoinštančného rozsudku), teda logicky nemohla byť preukázaná ani skutočnosť, že by žalobca o prekročení oprávnení vedel alebo musel vedieť. Argumentácia žalovanej, že odmenu mala schváliť dozorná rada, nebola akceptovateľná jednak vzhľadom na jednoznačné znenie § 9 ods. 1 Zákonníka práce (právne úkony v pracovnoprávných vzťahoch robí štatutárny orgán, čo bolo naplnené) a jednak vzhľadom na to, že odmeňovaný zamestnanec nebol členom predstavenstva. Podľa už vyššie citovaného článku 6.1. internej smernice „Politika odmeňovania“ malo rozhodnutia ohľadom pohyblivej zložky mzdy prijímať predstavenstvo a podľa článku 6.3. mala dozorná rada kontrolovať len sumárny rozpočet pohyblivého odmeňovania, nie individuálne priznaný bonus každého zamestnanca. Treba poznamenať, že preukazovanie vedomosti zamestnanca o nejakej skutočnosti, resp. preukazovanie okolností nasvedčujúcich, že o tejto skutočnosti musel vedieť, je pritom otázkou dokazovania a zisťovania skutkového stavu, do ktorého nie je možné zasahovať v dovolacom konaní, pretože dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

23. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení

veci. Najvyšší súd preto jej nedôvodné dovolanie zamietol podľa § 448 CSP.

24. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP. Žalobca mal v dovolacom konaní plný úspech, preto mu proti neúspešnej žalovanej vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.